

Vrouwen in de techniek

Jacquelien van der Lem heeft haar eigen bedrijf

Wie zijn die vrouwen in de lastechniek en wat voor werk doen ze? Lastechniek interviewt vrouwen die werkzaam zijn binnen de branche. Deze maand is het woord aan Jacquelien van der Lem. Zij adviseert bedrijven op het gebied van lasrookafzuiging en levert klantspecifieke installaties. "Het geeft voldoening om iets voor lassers te kunnen betekenen."

Jacquelien van der Lem wist van jongs af aan dat ze iets met techniek wilde doen. Op achtjarige leeftijd lag ze al onder de vloer om haar vader - een loodgieter - te helpen met het aanpassen van fittingen. Het was geen verrassing dat ze na de MAVO naar de bedrijfsschool ging van Corus (destijds Hoogovens). Daar deed ze de vakopleiding Procestechniek en werkte vervolgens in ploegdienst.

Jacquelien geeft antwoord op de vraag hoe het was

om te werken in een mannenwereld: "Ik vond het leuk om met ze samen te werken en ik werd gemakkelijk geaccepteerd. Dat veranderde wel naarmate ik groeide in mijn functie. Ik kwam op een afdeling met de meeste papieren en dan ben je meteen een concurrent voor ze. Dan wordt het moeilijker om je staande te houden. Mijn collega's wilden het liefst dat je gewoon hun collega blijft. Als je eenmaal 'boven' ze komt te staan als vrouw dan hebben ze er moeite mee, vooral voor mannen uit andere culturen was dat moeilijk te accepteren."

Na zeveneneenhalf jaar wilde Jacquelien toch eens buiten de deuren van Corus kijken. Ze vertelt: "Uit een psychologische test kwam naar voren dat ik geschikt was voor een commercieel-technische baan en toevallig is dat de lastechniek geworden. Ik solliciteerde op een baan als lasadviseur bij Lastech en werd aangenomen. Ik wist toen vrijwel niets van lassen. Wel dat je werkte met een stokje, maar dat er zoveel verschillende stokjes waren en zoveel verschillende processen, dat wist ik niet. Ik ben me er enorm in gaan verdiepen en merkte dat ik het eigenlijk heel interessant vond. Toen ben ik de opleiding Middelbare Lastechniek gaan doen. Ik ben nu EWT-er. Daarna kreeg ik de kans om bij een klein bedrijf de hele lastechniek van A tot Z op te zetten. Ik kreeg daar voor het eerst te maken met de afzuiging van lasrook. Gaandeweg merkte ik dat ik dat het leukste vond. Na negen jaar heb ik de knoop doorgehakt en ben ik voor mezelf begonnen."

Over Jacquelien van der Lem

Jacquelien van der Lem (40) is opgeleid als lastechnicus (EWT). Zij begon haar carrière bij Corus en deed de vakopleiding Procestechniek. In de loop der jaren specialiseerde zij zich steeds meer in lasrookafzuiging. Vijf jaar geleden startte Jacquelien Lemtech, haar eigen bedrijf. Het bedrijf biedt oplossingen bij overlast van gezondheidsgevaarlijke stoffen zoals lasrook.

Mentaliteit

Jacquelien is inmiddels alweer vijf jaar zelfstandig ondernemer en heeft vijf medewerkers in dienst. "Mijn collega Edwin en ik hebben dezelfde functie. We bezoeken bedrijven en maken de plannen van aanpak. Daarnaast heb ik twee monteurs in dienst en we

hebben administratieve ondersteuning,” legt ze uit. Met veel enthousiasme vertelt Jacquélien over de inhoud van haar werk. “Wij adviseren bedrijven op het gebied van lasrookafzuiging en leveren klantspecifieke installaties. Dit gebeurt natuurlijk binnen de geldende wetgeving en praktijkrichtlijnen. We inventariseren eerst hoe er binnen een bedrijf wordt gewerkt. Belangrijk is om te weten hoe het pand is opgebouwd, hoe zwaar de laswerkzaamheden zijn, welke ventilatie aanwezig is en wat de wensen zijn van de lassers. Op basis daarvan maken we een plan van aanpak. Het is heel belangrijk hoe de mentaliteit op de werkvloer is. Als je bronafzuiging laagvacuüm toepast dan vraag je veel van je mensen. In het bijzonder als men al snel zoiets heeft van: die armen zitten me in de weg, van mij hoeft dat allemaal niet. Afzuiging bij de bron is natuurlijk de beste bescherming voor de lasser, maar het is praktisch iets moeilijker uitvoerbaar. De armen van de bronafzuiging zijn vandaag de dag wel een stuk verbeterd waardoor ze een stuk flexibeler te positioneren zijn en waardoor ze ook grotere volumes lasrook kunnen wegnemen. Een ruimtelijke afzuiginstallatie in een hogere graad voor een groter volume vraagt echter praktisch niets van de lasser. Het is niet zo effectief als bronafzuiging, maar evengoed wordt de concentratie lasrook zo veel mogelijk verdund. Soms is het beter om in zo'n apparaat te investeren als dat beter past bij de mentaliteit en werkwijze van de medewerkers.”

Investeringsen

Jacquélien is blij dat de nieuwe wet gecombineerd is met een praktijkrichtlijn. “De wet is heel ontastbaar, want hoeveel is nu 3,5 mg voor staal en hoeveel is 0.025 mg voor chroom VI. Metingen zijn duur en de praktijkrichtlijn geeft de klant een handvat. Als bedrijven het volgens de praktijkrichtlijn oplossen, weten ze dat ze voldoen aan de regels en dat ze naderhand geen dure metingen meer hoeven te doen. Vooral de kleinere bedrijven zijn natuurlijk bang dat er een heel grote investering boven hun hoofd hangt, terwijl dat vaak erg meevalt,” licht ze toe. Bedrijven hebben vaak de neiging om te wachten tot ze de arbeidsinspectie op de stoep krijgen. “De wet is op een bepaalde datum van kracht gegaan en als je je ogen sluit voor de slechte omstandigheden op de werkvloer dan ben je in overtreding. Voorheen was er een bestuurlijke norm die niet rechtsgeldig was en daar kon een werkgever zich nogal eens achter verschuilen. De verantwoording ligt nu toch echt bij de

werkgever en dat is iets wat men zich niet altijd realiseert.”

Gezonde werkomstandigheden

De lasrookdeskundige verbaast zich over het feit dat de wetgeving in Nederland hoger is in vergelijking met buurlanden zoals België, Frankrijk en Italië. Jacquélien: “Dat vind ik een heel slechte zaak, zeker als je spreekt over de eenwording van Europa. Het is niet goed voor onze concurrentiepositie. De buurlanden, maar ook landen waar helemaal geen regels zijn zoals Bulgarije, Tjechie en Polen kapen het werk weg. Ik vind dat je daar dezelfde richtlijnen voor op moet stellen. Bovendien, in Frankrijk hebben ze net zoveel recht op gezonde werkomstandigheden als in Nederland. Ik hoor vaak van lassers - nadat de werkomstandigheden zijn verbeterd - dat ze niet begrijpen hoe ze jarenlang zo hebben kunnen werken. Ook merkt de werkgever dat er een positief geluid komt vanaf de werkvloer. Ze zijn veelal in de veronderstelling dat de effecten van lasrookafzuiging moeilijk tastbaar zijn.

Maar dan zien ze dat het ziekteverzuim daalt, WAO-ers weer aan de slag gaan en blijven en dat er meer werkplezier is door verbeterde omstandigheden.”

Uitdaging

Op de vraag wat ze een uitdaging vindt in haar werk, vertelt ze: “Ik vind het belangrijk om de omstandigheden te verbeteren voor de werknemers en vind het fijn om daar een bijdrage in te kunnen leveren. Daarnaast vind ik het leuk om met een bedrijf mee te denken over de investeringsgrootte. Hoe kun je gunstig, maar toch effectief investeren.”

De samenwerking met mannen ervaart ze nu anders. “Ik vind het als zelfstandig ondernemer makkelijker om met ze samen te werken. Het is nu meer gelijkwaardig. Een klant vraagt zich bij een vrouw misschien eerder af: zal zij het wel weten, heeft ze er verstand van? Ze kijken even sceptisch, maar als ze merken dat je genoeg kennis hebt dan zijn ze heel blij met je. Misschien komt het ook omdat ik een vrouw ben, maar ik trek me de omstandigheden van de werknemers écht aan. Dat wordt denk ik erg gewaardeerd.” ■

Annelies de Vreeze was tweeënhalft jaar als eindredacteur werkzaam voor Lastechniek. Begin dit jaar besloot zij zich als freelancer in te zetten voor uiteenlopende vakbladen, waaronder Lastechniek.

‘Ik trek me de omstandigheden van de werknemers écht aan’